

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2016/17:3464

av **Christer Nylander m.fl. (L)**

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2017 inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen avslår regeringens förslag att bemyndiga regeringen att under 2017 för anslaget 1:15 Upprustning av skollokaler och utemiljöer ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 680 000 000 kronor 2018 (avsnitt 10.1.15).

Motivering

Utgiftsområde 16 omfattar skolväsendet, vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet, vuxenutbildning och eftergymnasial yrkesutbildning, högskoleutbildning och forskning samt myndigheter inom utbildnings- och forskningsområdet.

Kunskap är skolans huvuduppgift. Tidigare präglades svensk skola av en rädsla för att mäta elevers kunskaper med sjunkande resultat som följd. Liberalerna har lett en total omläggning av svensk skola. Vi ser dock nu med oro hur regeringen bryter mot den inslagna kunskapslinjen i svensk skolpolitik.

Bland alla reformer som alliansregeringen genomförde finns en ny läroplan med nya kursplaner med tydliga och tidiga mål, fler och tidigare nationella prov, skriftliga omdömen, betyg från årskurs 6 och ny betygsskala med fler steg. Elevers rätt till särskilt stöd har stärkts och speciallärare utbildas på nytt. Eleverna får i dag fler matematiklektioner än tidigare. Undervisningen för nyligen invandrade elever har reformerats, exempelvis genom mer undervisningstid i svenska. Genom en överenskommelse med regeringen pågår förberedelse för försök med betyg från årskurs 4 i ett flertal skolor runt om i landet.

Svårigheter måste upptäckas tidigt för att eleven ska få hjälp i tid. Kunskaper i läsning, skrivning och räkning ska följas upp redan i årskurs 1. Alla elever som går ut

grundskolan ska ha de kunskaper med sig som de behöver för att klara fortsatta studier, med fokus på att kunna läsa, skriva och räkna.

Svensk grundskola sätter in särskilt stöd relativt sent. För att höja kunskapsresultaten är det centralt att detta ändras och att elever som riskerar att halka efter får stöd så tidigt som möjligt.

Utredningen om nationella prov föreslår att ett flertal av dagens nationella prov avvecklas, särskilt för de lägre årskurserna, och bland annat ersätts med centrala bedömningsstöd. Det vore förödande om så skedde. För att ge elever möjlighet att klara kunskapsmålen är det viktigt att de ges ett tidigt stöd och att det finns möjlighet till tidiga upptäckter av brister i kunskaperna. Vi delar regeringens positiva inställning till ökade inslag av extern bedömning och att proven ska genomföras digitalt som utredningen föreslår.

Liberalerna menar att mer behöver göras för att fler ska få en bra start. Fler speciallärare och specialpedagoger bör anställas i lågstadiet och det specialpedagogiska arbetet måste utvecklas. Vi vill fortsatt göra ytterligare satsningar på skolan, men mer resurser är inte tillräckligt. Också attityden till skolan måste förändras. Lärare ska respekteras för sina kunskaper. Sverige behöver fortsätta arbetet för att lyfta läraryrket, inte bryta ned det kunskapsfokus som nu åter växer fram.

I regeringens budgetförslag ingår under anslag 1:5 vissa medel för specialpedagogisk kompetens generellt hos lärare. Vår bedömning är att pengarna gör bättre nytta om de används mer fokuserat, och vi avvisar därför detta förslag. *Detta innebär en budgetförstärkning på anslag 1:5 med 468 miljoner kronor år 2017. Liberalerna anslår i stället 200 miljoner kronor på anslag 1:10 från år 2017 för riktade utbildningsinsatser för förskollärare och lärare där prioritering ska ske av utbildning i specialpedagogik. Utöver detta anslår vi 50 miljoner kronor för riktade insatser för specialpedagogik på anslag 1:5 från år 2017.*

Förskolan ska erbjuda barn en trygg omsorg, och är också viktig för att stimulera barns utveckling och lärande. Vi vill förstärka Skolinspektionens tillsyn över förskolan, med fokus på kvalitet och måluppfyllelse. Den nuvarande tillsynen ska kompletteras med regelmässiga stickprov genom besök på ett antal förskolor i varje kommun. *Liberalerna anslår 10 miljoner kronor årligen från 2017 på anslag 1:2 för regelmässiga stickprov.*

Under anslag 1:7 ingår riktade statsbidrag för att minska gruppstorlekar på förskolor och öka personaltätheten på fritidshem. Vi avvisar regeringens förslag för att i stället fokusera på kvalitet i verksamhetens innehåll. Skolverket har allmänna riktlinjer för hur stora barngrupper bör vara. Det är Liberalernas bedömning att detta är väl avvägda riktlinjer. Att främja kvalitet genom en lämplig gruppstorlek är en angelägen kommunal uppgift. *Detta innebär en budgetförstärkning på anslag 1:7 på 830 miljoner kronor respektive 500 miljoner kronor från år 2017.*

I ett internationellt perspektiv sker skolstarten i Sverige sent. I majoriteten av de europeiska länderna är skolan tioårig och börjar vid sex års ålder. Mot denna bakgrund vill Liberalerna att skolstarten ska ske vid sex års ålder även i Sverige. Därmed förlängs skolplikten till tio år och förskoleklassen blir den första av tio årskurser, vilket ger fler elever förutsättningar att nå målen för grundskolan. De kunskapskrav som finns för lågstadiet i dag ska finnas kvar, men det nya lågstadiet blir fyraårigt. Skolverket bör ges i uppdrag att förbereda införandet av en tioårig grundskola. *Liberalerna anslår 68 miljoner kronor på anslag 1:10 år 2017 för fortbildningsinsatser för de förskollärare som i dag arbetar i förskoleklass så att de kan bli lågstadielärare. Under samma anslag*

avsätter vi dessutom resurser, 50 miljoner kronor år 2017 med utbyggnad 2018 och 2019, för tillfälliga kostnader för införandet av tioårig grundskola med start 2018. De ökade utgifterna för en tioårig grundskola redovisas under utgiftsområde 25.

De fallande kunskaperna i skolan kan framför allt förklaras av att lågpresterande elever, särskilt pojkar, lär sig ännu mindre än tidigare. Försämringen är särskilt tydlig i läsförståelse. Det är dessa grupper som har drabbats mest av oro i klassrummet och en skola som inte varit kunskapsfokuserad. Det är oroande att skillnaden mellan pojkar och flickor ökar.

Att snabbt lära sig svenska är grunden för att klara skolan och komma in i samhället. Vi vill att alla nyanlända ska få extra undervisning i svenska och att den ska anpassas efter varje elevs förkunskaper och behov. Nyanlända elever ska mötas av höga förväntningar och en undervisning som är anpassad till deras förkunskaper. Elevens kunskapsnivå ska kartläggas inom ett par månader för att eleven snabbt ska kunna delta i ordinarie undervisning i så många ämnen som möjligt. I skolor i utanförskapsområden, områden där utbildningsnivån är låg och arbetslösheten hög, är utmaningarna stora. Dessa skolor ska få mer resurser för att möta utmaningarna. De elever som har sämst förutsättningar måste få möta de allra skickligaste lärarna.

De nyanlända som kommer till Sverige i förskole- och lågstadieåldern klarar sig ofta förhållandevis bra och bör ha goda förutsättningar att uppnå grundskolans kunskapsmål. För de nyanlända som kommer till Sverige i mellanstadie- och högstadieåldern är förutsättningarna betydligt sämre. De får en alltför kort tid i skolan och hinner därmed kanske inte nå kunskapsmålen i grundskolan. Många av dem har en besvärlig skolgång bakom sig i hemlandet eller i flyktingläger. Några har aldrig gått i skolan och är analfabeter.

För elever i grundskolan upphör skolplikten vid vårterminens slut det nionde året efter skolstarten, vilket vanligtvis sker när eleven fyllt 16 år eller tidigare om de uppnått kunskapsmålen. För att ge nyanlända elever samma chans att nå kunskapsmålen är det rimligt att förlänga skolplikten för dessa eftersom tiden är en så betydelsefull inlärningsfaktor.

För nyanlända elever i tonåren blir den totala skolgången ofta för kort för att hinna uppnå målen i grundskolans alla sjutton ämnen. Rektorer ska därför ges långtgående befogenheter att för dessa elever prioritera om i timplanen så att målen i första hand nås i de viktigaste basämnena.

De nyanlända elever som kommer till Sverige i sen ålder och precis startat sina studier i svenska i grundskolan riskerar att få svårt att upprätthålla sina svenskkunskaper under ett långt sommarlov utan kontakt med skolan och kamrater i skolan. Det kan därför finnas skäl att utreda vad en halvering av sommarlovet för nyanlända elever skulle innebära för att ge dem tid att fortsätta sin undervisning i svenska under sommaren. *De ökade utgifterna för den förlängda skolplikten och det förkortade sommarlovet för nyanlända redovisas under utgiftsområde 25.*

Kvaliteten och valfriheten ska värnas. Därför försvarar vi det fria skolvalet. En förutsättning för friskolor är att de uppfyller kvalitetskrav och präglas av långsiktigt ägande. Skolvalet minskar segregationen som i huvudsak beror på boendesegregationen.

I stället för att begränsa valet av skola vill vi att alla ska välja skola. Liberalerna vill införa ett aktivt val av skola där kommunerna får ansvar för att förbättra informationen till föräldrar och elever så att det blir självklart för alla att göra ett aktivt skolval.

För att ytterligare förbättra möjligheten till ett aktivt skolval vill vi också att Skolverket ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett gemensamt kösystem för

alla skolor i kommunen, kommunala såväl som fristående. I dag är systemet svårt att överblicka och för många föräldrar skulle det innebära att valet av skola skulle underlättas så att man inte behöver ställa sig i flera olika köer.

Det är viktigt att huvudmännen för friskolor, inte bara i formell mening utan även i den dagliga verksamheten, lever upp till de krav som ställs på dem. Inte minst gäller det konfessionella skolor där vi ser att det finns ett visst ökat intresse att etablera sig. Skolinspektionen bör ges ett särskilt uppdrag att granska friskolor som drivs av ideella föreningar och trossamfund för att tydligare kunna avgöra vilka skolor som inte uppfyller de demokratiska grundvärderingar som det i dag ställs krav på för att bedriva friskolor.

De internationella undersökningar som visar på att kunskapsresultaten i svensk skola sjunkit i ett par decennier visar också att vi har stora ordningsproblem i svenska skolor. Vi vill därför fortsatt införa ett ordningsomdöme och ett stöd till skolor att arbeta förebyggande. Vuxna i skolan måste ha befogenheter och ta ansvar för att skapa ordning, studiero och trygghet. Skollagen ska förändras så att det tydligt framgår att lärarna har ansvar för undervisningens innehåll. När det saknas studiero i klassrummet är de som behöver skolan allra mest de stora förlorarna.

Liberalerna vill införa ett stöd till utsatta skolor som kan sökas av huvudmännen för att långsiktigt verka för ökad studiero. Skolorna kan själva utforma förslag till satsningar, till exempel på nya arbetsmetoder, fler vuxna i skolan, att få föräldrar att ta ökat ansvar eller att ta in organisationer som kan arbeta förebyggande. Det finns flera goda exempel i svenska skolor och i andra länder att lära av.

Antalet anmälningar om våld i skolan som Arbetsmiljöverket ser som allvarliga har ökat rejält de senaste åren. Regeringen bör därför utöver att anslå resurser för att förebygga skolans ordningsproblem inrätta en kommission som får i uppdrag att fördela bidragen och aktivt arbeta för ordning och reda i skolan. *Liberalerna anslår 150 miljoner kronor på anslag 1:5 år 2017 för inrättandet av en skolkommission för ökad studiero.*

Liberalerna drev i regeringsställning igenom förändringar så att staten har tagit ett allt större ansvar för skolan. Det handlar om skärpta krav på behöriga lärare, om tydligare kunskapsmål, mer statlig inspektion av skolorna och miljardsatsningar på både högre lärarlöner och fortbildning.

Kommunaliseringen av skolan, som genomfördes för 25 år sedan, innebar att kommunerna tog över arbetsgivaransvaret för lärarna och ansvaret för undervisningen. Den har bidragit till minskad likvärdighet och försämrade studieresultat. Det är uppenbart att inte alla landets kommuner har den kompetens och handlingskraft som skolan behöver. Var för sig kan de inte lyfta resultaten. Kommunaliseringen har också på flera sätt försämrat lärarnas arbetssituation. Kommunerna är till exempel ansvariga för att lärarlönerna inte har prioriterats. Sammantaget har kommunaliseringen kraftigt försämrat läraryrkets status.

För att ge alla elever en bra skolgång bör staten ta tillbaka ansvaret för det offentliga skolväsendet. Staten ska vara arbetsgivare för lärarna och ansvara för att eleverna får så mycket kunskaper som möjligt med sig från skolan.

Omfattande strukturreformer av detta slag måste föregås av gedigen analys, gediget utredningsarbete och ett genomtänkt genomförande. Därför föreslår Liberalerna att det under 2017 bör tillsättas en utredning som tar fram förslag på formerna för ett modernt statligt huvudmannaskap för skolan där kvalitet och likvärdighet säkras genom statlig

finansiering, nationella mål, utvärderingar och tillsyn. Tillsättandet av en sådan utredning har ingen effekt på de offentliga finanserna under prognosperioden.

Vidare föreslår vi en avveckling av nationella skolutvecklingsprogram samt överenskommelserna inom Samverkan för bästa skola. Däremot behåller vi anslagen för lärarlöner samt obligatoriska kartläggningar inom den sistnämnda delen. *Detta innebär en budgetförstärkning på 140 miljoner kronor respektive 495 miljoner kronor för år 2017 under anslag 1:5.*

Vi motsätter oss att statsanslag används för kommunala uppgifter, som att rusta upp skolgårdar och skollokaler, i stället för att prioritera skolans kunskapsuppdrag. *Vi avvisar därför regeringens förslag under anslag 1:15 om statsbidrag till upprustning av skollokaler och utemiljöer på 480 miljoner kronor för år 2017.*

Liberalerna vill utöka undervisningstiden i idrott och hälsa med 100 timmar, vilket motsvarar en ökning av ämnet med 20 procent. Grundskolans elever får i dag mindre tid för idrott och hälsa än för tjugo år sedan. Detta trots att forskningsresultat från bland annat den så kallade Bunkeflomodellen tydligt visar att elever som rör på sig en timme om dagen utvecklar en starkare fysik och presterar bättre i skolan, vilket leder till att fler elever blir behöriga till gymnasiet. För att kunna ha fler lektioner i idrott och hälsa bör tiden i motsvarande grad minskas för det som kallas elevens val.

Enligt en utredning som alliansregeringen tillsatte brister skolan i att informera om EU. Det har resulterat i att särskilt yngre medborgare har dålig koll på hur unionen fungerar. Bland medlemsstaternas elever är de svenska bland dem som är minst roade av europeisk politik – tre av fyra uppger att de inte är särskilt intresserade. Dessutom är valdeltagandet i valet till Europaparlamentet betydligt lägre än i riksdagsvalet. Här har skolan en viktig roll. Fortbildning för lärare i EU-kunskap, EU-rollspel och skolval till Europaparlamentet skulle kunna öka elevernas intresse för unionen. EU:s betydelse för demokratifrågor måste därutöver speglas i styrdokumentet för undervisningen. Skolverket bör ges i uppdrag att återkomma med förslag om hur EU-kunskapen bland lärare och elever kan förbättras.

PISA-studierna visar att svenska elevers kunskaper i matematik har försämrats under lång tid. Riksdagen har beslutat att undervisningstiden i matematik utökas med en timme i veckan i årskurs 4–6 från och med höstterminens start 2016. För att ytterligare förstärka matematikundervisningen i grundskolan vill vi också öka undervisningstiden i matematik med en timme i veckan för alla elever i högstadiet. Utökad undervisningstid och skickliga lärare gör att fler elever får större möjlighet att klara kunskapskraven i matematik.

Det totala antalet undervisningstimmar i den svenska skolan är lägre än i jämförbara länder i både EU och OECD, där svenska högstadieelever läser över 100 timmar mindre per läsår. När nu regeringen föreslår att timplanen ska stadielindas kan det finnas skäl att göra ytterligare förändringar. Vi föreslår att den totala undervisningen utökas genom att timplanen utökas med 100 timmar per läsår för att närma sig ett EU-snitt.

De ökade utgifterna för fler undervisningstimmar i grundskolan och fler undervisningstimmar i matematik i högstadiet redovisas under utgiftsområde 25.

Skickliga lärare är den avgörande faktorn för att höja resultaten i skolan. Lärarkretsens status har dessvärre sjunkit under lång tid, bland annat för att arbetsgivarna inte värdesatt de utbildade lärarnas kompetens. Vi vill ha högre lön åt skickliga lärare och en reformerad lärarutbildning som ska göra lärarkretsen attraktivt. Genom karriärtjänster premieras kompetenta och särskilt skickliga lärare vilket höjer yrkets status. Förstelärare och lektorer får löneökningar utan att ägna mindre tid åt undervisningen.

Lärarlegitimation och skärpta behörighetsregler har införts och lärarutbildningen har gjorts om och fått tydliga inriktningar.

Lärlönelyftet är regeringens initiativ för att fortsätta alliansregeringens ambitioner att kraftigt höja lärarnas löner. Vi har inga skäl att ifrågasätta satsningen, men kan konstatera att alla lärare inte omfattas, till exempel lärare inom komvux och vissa friskolor. Oklarhet råder också om regeringen kan garantera att det är permanenta lönehöjningar. Även detta bidrag kommer enligt regeringen att på sikt hamna i de allmänna bidragen till kommunerna. Lärarnas arbetsmiljö och situation på skolorna måste förbättras. I dag upplever många lärare att allt annat än undervisningen stjälar deras tid, till exempel administration, föräldrakontakter och rastvaktning. It-infrastrukturen på skolorna behöver byggas ut så att lärarna har modern utrustning och ett starkt datorstöd för sin undervisning, men också för administrationen.

För att minska lärarnas arbetsbörda bör en ny yrkeskategori införas, lärarassistenter. Assistenterna ska kunna ta över administrativa och praktiska uppgifter för att frigöra tid åt lärarna och rektorerna så att de kan ägna sig åt sina kärnuppgifter i skolan. Regeringen bör återkomma med hur ett sådant förslag ska utformas.

För elever i skolor i utanförskapsområden – områden där arbetslösheten är hög och utbildningsnivån låg – är utmaningarna extra stora. De elever som har de sämsta förutsättningarna ska ha mer ekonomiska resurser, men också möta de skickligaste lärarna och rektorerna. För att uppmuntra lärare och rektorer att söka sig till tjänster i skolor i utanförskapsområden ska dessa ges bättre löne- och arbetsvillkor.

För att göra läraryrket mer attraktivt och ge möjligheter att utvecklas i yrket införde alliansregeringen ett särskilt statsbidrag som ger en löneökning på 5 000 kronor per månad till särskilt skickliga lärare med en karriärtjänst som förstelärare. Den nuvarande regeringen har sänkt ambitionen och valt att inte fortsätta att bygga ut karriärtjänstformen i den takt som alliansregeringen planerade. Liberalerna vill nu höja ambitionsnivån och gå tillbaka till den tidigare utbyggnadstakten, och vi vill därutöver göra en särskild satsning på särskilda karriärtjänster i utanförskapsområdena. *Liberalerna anslår 170 miljoner kronor på anslag 1:19 år 2017 för en utbyggnad av karriärtjänster. Utöver detta anslår vi 298 miljoner kronor till karriärtjänster i utanförskapsområden på anslag 1:19 år 2017.*

Det behövs en bred satsning på att få fler att vilja bli lärare. Som ett led däri bör ämneslärarutbildningen av högstadie- och gymnasielärare slås ihop. Den nuvarande uppdelningen av ämneslärarexamen i två inriktningar mot grundskolans årskurs 7–9 och gymnasieskolan bör därför avskaffas. Det är i dag för få studenter som vill bli enbart högstadielärare. Detta beror till stor del på att man som lärarstudent mot gymnasieskolan automatiskt får behörighet att undervisa även på högstadiet. Söktrycket till den utbildning som enbart ger högstadiebehörighet har varit så lågt att de flesta lärosäten valt att lägga ner utbildningen.

Liberalerna vill ställa krav på ämnesbehörighet för att sätta betyg. Numera krävs lärarlegitimation för att få sätta betyg. Det är dock fortfarande möjligt för en mattelärare att sätta betyg i musik. Nästa steg i legitimationsreformen är, enligt vår uppfattning, att kräva behörighet i rätt ämne för att sätta betyg.

Masterexamen ska vara ett krav för att bli ämneslärare. För att legitimeras som ämneslärare ska krävas avlagd masterexamen. Detta i syfte att öka kvaliteten och attraktionskraften i yrket. Ämneslärarutbildningen är redan mellan fem år och fem och ett halvt år lång och bör inte förlängas. Däremot krävs en omdisponering av innehållet

till förmån för mer ämneskunskaper och ämnesmetodik. Liberalerna vill dessutom införa högre antagningskrav till lärarutbildningen.

I lärarutbildningen fanns tidigare starka inslag av ämnesmetodik, vilket är förmågan att konkret lägga upp och genomföra en lektion i ett visst ämne. Genom de S-märkta reformerna av lärarutbildningen 1985 och 2001 har metodiken minimerats och ersatts av mer abstrakt pedagogik och didaktik. På modet är att eleven själv mer aktivt ska söka kunskap och läraren vara mer passiv. Detta fungerar för motiverade och mogna elever, medan andra blir förlorare. Ökad kunskapsfokus i skolan förutsätter ämneskunniga lärare som är skickliga i ämnets metodik, mer katederundervisning och mindre av att överlåta ansvar på eleverna själva.

En omfattande vidareutbildning av svensk lärarkår är nödvändig. Det är märkligt att en så stor och viktig yrkeskår, med en så kunskapsorienterad yrkesuppgift, har så lite vidareutbildning, i synnerhet som många lärare arbetar i yrket hela sitt yrkesliv. Liberalerna föreslår att ett års vidareutbildning i ämneskunskaper på universitet ska vara ett krav för huvudmännen att erbjuda för alla lärare inom grundskolan och gymnasiet. Utbildningen ska avse legitimerade lärare som har minst tio års tjänstgöring som lärare bakom sig. Under denna utbildning erhålls 80 procent av ordinarie lön, vilket motsvarar det som förr kallades ”tjänstledighet med B-avdrag”.

Utbildningen ska avse fördjupning i de ämnen eller den ämnesmetodik som läraren redan är behörig i, eller studier för att bli behörig i ytterligare ämne. Studierna kan bedrivas på heltid eller deltid, ett år i sträck eller uppdelat under flera perioder. Kostnaderna ska bäras av staten, och omfattar två miljarder kronor per år. Reformen och kostnaderna är permanenta. Under den kommande budgetperioden fram till 2020 avsätter Liberalerna således åtta miljarder kronor för denna reform. Det är den största satsningen i historien på vidareutbildning av lärare. *Liberalerna anslår 2 miljarder kronor på anslag 1:10 år 2017 för att bekosta ersättningen till lärarna under vidareutbildningstiden.*

Liberalerna vill även satsa på en särskild kompletterande pedagogisk utbildning av den modell som i USA går under namnet Teach for America. Studenter med en tidigare examen med goda resultat får läsa en kompletterande pedagogisk utbildning för att nå en ämneslärarexamen samtidigt som de arbetar i skolan. Organisationen Teach for Sweden och ett antal universitet och högskolor har tagit initiativ till att arbeta på detta sätt. *Liberalerna anslår därför ytterligare 13 miljoner kronor på anslag 2:64 år 2017.*

Gymnasieskolan bör förändras från dagens kursutformade skola till en mer samlad ämnesutformad skolform. Vi föreslår även att ett gymnasieprov införs. Gymnasieprovet ska vara ett examensprov och ska kunna ersätta nationella prov. När det kursutformade gymnasiet ersätts med ett ämnesgymnasium blir det naturligt att ett samlat ämnesprov genomförs i slutet av årskurs tre som en bekräftelse på den samlade ämneskunskap eleven har erhållit under sina gymnasiestudier. Prov bör finnas både på högskoleförberedande och yrkesförberedande program men kan utformas på olika sätt. För att få examen ska godkänt på gymnasieprovet krävas. Det ska finnas möjlighet att senare göra om ett prov eller delar av ett prov man fått underkänt i.

Gymnasieskolan ska förbereda både för vidare studier och för arbetslivet. Alla gymnasieelever hade tidigare krav på sig att bli behöriga för högskolestudier, medan yrkeskunnande sågs som mindre viktigt. Det är viktigt att alla elever ska ha en god grund att stå på inför studier och arbetsliv. Vid sidan av de traditionella gymnasieprogrammen och högskoleutbildningarna behövs det också branschknutna utbildningar, bland annat lärlingsjobb. På en föränderlig arbetsmarknad är det också

viktigt att alla har goda möjligheter att fortbilda sig och förbättra sina kunskaper genom hela yrkeslivet. Vi vill ha en försöksverksamhet kring gymnasial lärlingsutbildning där branscher och arbetsgivare har ökat inflytande och ansvar, så kallade branschlärningar. Det är viktigt att utbildningssystemet är anpassat till de behov som finns på arbetsmarknaden, genom både lärlingssystem, yrkesutbildningar och en högre utbildning av bra kvalitet.

Antalet lärlingar har ökat varje år sedan lärlingssystemet infördes för ett par år sedan. Liberalerna anser att vi bör öka lärlingsutbildningens attraktionskraft och ser därför lärlingsersättningen som en viktig del i detta. Det finns ännu inget avtal mellan arbetsmarknadens parter om hur stor ersättningen till lärlingarna ska vara.

För att lärlingssystemet ska bli framgångsrikt är det viktigt att frågan om ersättning löses. Regeringen genomförde i förra årets budget en nedskärning av statsbidraget för gymnasial lärlingsutbildning med 10 000 kronor per lärling och läsår. Liberalerna anser att vi bör öka lärlingsutbildningens attraktionskraft och ser därför lärlingsersättningen som en viktig del i detta. Därför återställer vi regeringens tidigare genomförda besparing, och höjer därutöver bidraget med ytterligare 5 000 kronor per lärling och läsår. *För denna satsning anvisar vi 310 miljoner kronor på anslag 1:5 för år 2017.*

Den av regeringen påbörjade satsningen på yrkescollege bör inte byggas ut, utan avvecklas. *Detta innebär en budgetförstärkning under anslag 1:5 på 10 miljoner kronor för år 2017.*

Sverige behöver en stark vuxenutbildning för dem som vill förbättra sina grundkunskaper, specialisera sig inom ett yrke eller förbereda sig för högskolestudier. I regeringsställning skapade vi yrkeshögskolan. Vi anser att alla ska ha rätt till komvux. Regeringen föreslår vid sidan av en sådan reform statliga medel till bland annat komvux och yrkesvux. Det är viktigt att det finns kommunal gymnasial utbildning med hög kvalitet. Anordnandet av sådan utbildning är dock en kommunal uppgift och därför delar vi regeringens förslag om att medel för rätt till komvux överförs till utgiftsområde 25. Vi vill också göra vissa förändringar för att förbättra sfi-undervisningen. *Vi anslår också 5 miljoner kronor avseende ökad fjärrundervisning för sfi för år 2017 på anslag 1:1.*

Däremot motsätter vi oss vissa satsningar i regeringens förslag, till exempel om en utbildnings-satsning för tidsbegränsat anställda inom äldreomsorg och hälso- och sjukvård, som är en del i regeringens satsning på så kallade moderna beredskapsjobb. Detsamma gäller anslagen för bland annat traineejobb. Dessa anslagsförändringar finansierar bland annat vår egen satsning på yrkesskolan nedan. Då yrkeshögskolan varit en framgångsrik utbildningsform anslår vi även ytterligare resurser till en fortsatt utbyggnad av yrkeshögskolan. *Liberalerna yrkar därför att den tidigare beslutade tillfälliga höjningen av anslaget till Statens skolverk avvisas, vilket ger en budgetförstärkning på anslag 1:1 på 20 miljoner kronor. Vidare minskas anslag 1:13 med 912 miljoner kronor år 2017, samtidigt som 61 miljoner kronor tillförs anslag 1:14 år 2017 för ytterligare utbyggd yrkeshögskola.*

Liberalerna vill införa en yrkesskola, en yrkesutbildning för vuxna motsvarande gymnasial nivå med ett stort inslag av arbetsplatsförlagt lärande. Utbildningen bör följa en modell i likhet med yrkeshögskolan och bör administreras av Myndigheten för yrkeshögskolan. Utbildningen bör rikta sig mot personer utan gymnasiekompetens, främst nyanlända, men kan även vara ett alternativ till gymnasieutbildning för vissa. Förslaget om yrkesskola är en del av migrationsöverenskommelsen.

Regeringen aviserar i budgeten att den avser att ge en särskild utredare i uppdrag att undersöka hur yrkesutbildningen för vuxna, med särskilt fokus på nyanländas etablering, kan reformeras, till exempel genom införandet av yrkesskolor. Det är positivt, men vi oroas samtidigt över att det snart gått ett år sedan migrationsöverenskommelsen slöts och att ingen utredning ännu tillsatts. *Liberalerna anslår 5 miljoner kronor år 2017 på anslag 1:12 för att Myndigheten för yrkeshögskolan ska kunna förbereda inrättandet av yrkesskola, och från 2018 anslår vi 248 miljoner kronor på anslag 1:13 för genomförandet av reformen. Detta innebär att det för 2018 finansieras motsvarande 4 000 platser. För 2019 finansieras motsvarande 10 000 platser.*

Regeringen minskar anslagen till bland annat Tekniksprånget och Jobbsprånget som riktar sig till asylsökande och nyanlända akademiker, i huvudsak ingenjörer, naturvetare, ekonomer. *Vi vill i stället öka stödet och anslår 3 miljoner kronor mer än regeringen på anslag 1:5 år 2017.*

En satsning på fler sommarkurser vid högskolor och universitet skulle få en rad positiva effekter. De är i dag färre än tidigare. Genomströmningen skulle öka genom att fler studenter snabbare skulle kunna avsluta sina studier, och de sommarjobb dessa har i dag skulle kunna fyllas av andra arbetslösa ungdomar och andra för vilka enkla jobb är en väg in på arbetsmarknaden. *Liberalerna vill göra en satsning på fler sommarkurser och anslår 65 miljoner kronor för sommarkurser för 25 000 studenter på anslag 2:64 år 2017.*

Regeringen avser att bygga ut lärarutbildningen med 3 600 platser till år 2021 i ett försök att minska lärarbristen, trots att flera lärosäten i dag inte kan fylla sina platser och trots att ett stort antal studenter inte fullföljer utbildningen. *Liberalerna avvisar regeringens förslag och anslagen 2:3, 2:5, 2:7, 2:9, 2:11, 2:13, 2:19, 2:21, 2:23, 2:25, 2:27, 2:31, 2:37, 2:39, 2:41, 2:43, 2:45, 2:47, 2:51, 2:53, 2:57, 2:59 och 2:63 minskas sammantaget med 54 miljoner år 2017.*

Lärarutbildningen behöver centraliseras till färre orter. Valmöjligheterna för studenterna ökar då genom fler ämnesinstitutioner på ett minskat antal utbildningsorter eftersom ett större lärosäte kan erbjuda fler ämnen än mindre lärosäten. Ämneslärarutbildningen koncentreras därför till de högst rankade och största universiteten Göteborg, Linköping, Lund, Stockholm, Umeå och Uppsala. Den stora spridningen av ämneslärarutbildningen till många små högskolor riskerar kvalitet och ökar lärarbristen i de mindre skolämnena. De praktisk-estetiska högskolorna och våra tekniska universitet ska dock kunna fortsätta att utbilda ämneslärare i sina ämnen. Utbildningen för förskollärare och grundskollärare bibehålls på nuvarande orter. Ungefär 2 600 platser på lärosätena fördelas till de sex ovan nämnda universiteten och anslagen omfördelas därefter. *De anslag som berörs är 2:3, 2:5, 2:7, 2:9, 2:11, 2:13, 2:21, 2:23, 2:25, 2:27, 2:31, 2:33, 2:39, 2:41, 2:43, 2:45, 2:47, 2:51 samt 2:59.*

Sverige ska ha höga ambitioner när det gäller andelen personer som går vidare till högre studier, men utbyggnaden av antalet platser får inte ske på bekostnad av kvaliteten. Regeringen bygger ut antalet platser, men i stället föreslår Liberalerna en kvalitetssatsning på hum/sam-utbildningar. Skälet är att det är dessa utbildningar som har låg andel lärarledda timmar. Förbättringen sker i form av en förhöjd ersättningsnivå med 1 000 kronor per student. *För att finansiera denna reform justeras antalet platser på vissa högskolor och anslagen 2:3, 2:5, 2:7, 2:9, 2:11, 2:13, 2:15, 2:17, 2:19, 2:21, 2:23, 2:25, 2:27, 2:29, 2:31, 2:33, 2:39, 2:41, 2:43, 2:45, 2:47, 2:49, 2:51, 2:59 och 2:63 omfördelas med sammantaget 246 miljoner kronor år 2017.*

Med Liberalerna och alliansregeringen höjdes de statliga forskningsanslagen kraftigt, och vi vill fortsätta prioritera forskningen. Stora investeringar i forskning och innovation är avgörande för Sveriges framtid. Under Liberalernas ledning presenterade alliansregeringen två forsknings- och innovationspropositioner som sammantaget innebar att nivån på de årliga statliga forskningsanslagen höjdes med 9 miljarder kronor. Det var en ökning med mer än 30 procent. Liberalerna anser att de historiskt stora satsningarna på forskning och innovation måste fortsätta.

Regeringen redovisar inom utgiftsområdet en mindre anslagsökning, 60 miljoner kronor, för de statliga anslagen för forskning 2017. Övriga ökningarna redovisas inom respektive anslagsområde. Under hösten kommer regeringens proposition för forskning, innovation och högre utbildning. Precis som regeringen hänvisar vi till behandlingen av propositionen när det gäller redovisningen av vår politik på detta område.

Liberalerna föreslår att pris- och löneomräkningen för åren 2017–2019 justeras ned med 20 procent årligen. *På detta utgiftsområde påverkas anslag 1:1, 1:2, 1:3, 1:5, 1.8, 1:14, 1:20, 2:1, 2:2, 2:3, 2:4, 2:5, 2:6, 2:7, 2:8, 2:9, 2:10, 2:11, 2:12, 2:13, 2:14, 2:15, 2:16, 2:17, 2:18, 2:19, 2:20, 2:21, 2:22, 2:23, 2:24, 2:25, 2:26, 2:27, 2:28, 2:29, 2:31, 2:32, 2:33, 2:35, 2:39, 2:41, 2:43, 2:45, 2:47, 2:49, 2:51, 2:53, 2:57, 2:59, 2:63, 2:64, 2:65, 2:66, 3:1, 3:3, 3:4 samt 3:8.*

Tabell 1. Anslagsförslag 2017 för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (L)
1:1 Statens skolverk	1 055 963	-17 101
1:2 Statens skolinspektion	409 644	+8 814
1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	712 572	-2 176
1:4 Sameskolstyrelsen	41 249	
1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	2 868 670	-602 935
1:6 Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	263 077	
1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	4 630 000	-1 330 000
1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	177 325	-674
1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	90 692	
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	295 226	+2 318 000
1:11 Bidrag till vissa studier	17 525	
1:12 Myndigheten för yrkeshögskolan	107 448	+5 000
1:13 Statligt stöd till vuxenutbildning	1 453 775	-912 000
1:14 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	2 171 588	+52 000
1:15 Upprustning av skollokaler och utemiljöer	480 000	-480 000
1:16 Fler anställda i lågstadiet	2 300 000	
1:17 Skolforskningsinstitutet	23 146	
1:18 Praktisknära skolforskning	18 211	
1:19 Bidrag till lärarlöner	4 442 000	+468 000
1:20 Särskilda insatser inom skolområdet	156 420	-3 000
2:1 Universitetskanslersämbetet	137 398	-306
2:2 Universitets- och högskolerådet	146 782	-309
2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 684 040	+42 307
2:4 Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 066 943	-6 196

2:5	Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 982 302	+45 252
2:6	Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 119 873	-6 355
2:7	Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 039 526	+43 073
2:8	Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 504 493	-4 510
2:9	Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 669 947	+52 351
2:10	Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 580 369	-4 737
2:11	Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 336 777	+35 813
2:12	Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 082 429	-3 245
2:13	Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 484 334	+34 569
2:14	Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	854 065	-2 512
2:15	Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	696 179	-1 050
2:16	Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 506 141	-4 514
2:17	Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 082 273	-2 190
2:18	Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 499 593	-4 495
2:19	Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	643 531	+1 233
2:20	Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	369 250	-1 107
2:21	Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	634 496	-56 982
2:22	Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	227 090	-681
2:23	Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 029 306	-63 308
2:24	Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	323 317	-969
2:25	Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	766 819	-20 390
2:26	Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	254 064	-762
2:27	Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	525 658	-33 248
2:28	Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	234 620	-703
2:29	Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	237 135	-12 737
2:30	Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	92 543	
2:31	Malmö högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	894 005	-38 369
2:32	Malmö högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	139 059	-417

2:33	Mälardalens högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	583 055	-31 734
2:34	Mälardalens högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	105 206	
2:35	Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	197 275	-592
2:36	Stockholms konstnärliga högskola: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	49 490	
2:37	Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	97 639	-1 392
2:38	Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	31 987	
2:39	Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	476 847	-3 068
2:40	Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå	67 386	
2:41	Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	408 483	-33 502
2:42	Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå	62 277	
2:43	Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	433 294	-31 242
2:44	Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå	92 372	
2:45	Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	374 906	-7 516
2:46	Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	63 458	
2:47	Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	373 379	-18 775
2:48	Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	53 466	
2:49	Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	296 793	-14 907
2:50	Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå	47 423	
2:51	Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	343 773	-25 127
2:52	Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå	48 249	
2:53	Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	158 283	-1 030
2:54	Konstfack: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	9 513	
2:55	Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	62 611	
2:56	Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	6 102	
2:57	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	127 784	-939
2:58	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	9 609	
2:59	Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	395 592	-3 237
2:60	Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	57 840	
2:61	Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	24 553	

2:62	Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	10 580	
2:63	Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	3 193 384	-14 429
2:64	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	579 243	+76 246
2:65	Särskilda medel till universitet och högskolor	414 532	-2 115
2:66	Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	2 521 132	-7 492
3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	5 844 916	-2 883
3:2	Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	280 061	
3:3	Vetenskapsrådet: Förvaltning	160 919	-868
3:4	Rymdforskning och rymdverksamhet	373 044	-186
3:5	Rymdstyrelsen: Förvaltning	28 518	
3:6	Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer	551 309	
3:7	Institutet för rymdfysik	54 427	
3:8	Kungl. biblioteket	362 343	-1 068
3:9	Polarforskningssektariatet	46 478	
3:10	Sunet	48 755	
3:11	Centrala etikprövningsnämnden	7 257	
3:12	Regionala etikprövningsnämnder	40 912	
3:13	Särskilda utgifter för forskningsändamål	105 712	
4:1	Internationella program	81 589	
4:2	Avgift till Unesco och ICCROM	30 886	
4:3	Kostnader för Svenska Unescorådet	10 214	
4:4	Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning	17 519	
	Summa	72 381 263	-637 426
	<i>Specificering av anslagsförändringar</i>		
1:1	Statens skolverk		-20 000
1:1	Statens skolverk		-2 101
1:2	Statens skolinspektion		+10 000
1:2	Statens skolinspektion		-1 186
1:3	Specialpedagogiska skolmyndigheten		-2 176
1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet		+310 000
1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet		-140 000
1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet		-10 000
1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet		-495 000
1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet		-2 935
1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet		+150 000
1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet		+50 000
1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet		+3 000
1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet		-468 000
1:7	Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.		-830 000
1:7	Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.		-500 000
1:8	Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.		-674
1:10	Fortbildning av lärare och förskolepersonal		+68 000
1:10	Fortbildning av lärare och förskolepersonal		+50 000

1:10	Fortbildning av lärare och förskolepersonal	+200 000
1:10	Fortbildning av lärare och förskolepersonal	+2 000 000
1:12	Myndigheten för yrkeshögskolan	+5 000
1:13	Statligt stöd till vuxenutbildning	-912 000
1:14	Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	+61 000
1:14	Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	-9 000
1:15	Upprustning av skollokaler och utemiljöer	-480 000
1:19	Bidrag till lärarlöner	+170 000
1:19	Bidrag till lärarlöner	+298 000
1:20	Särskilda insatser inom skolområdet	-3 000
2:1	Universitetskanslersämbetet	-306
2:2	Universitets- och högskolerådet	-309
2:3	Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	+23 000
2:3	Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	+31 000
2:3	Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-6 680
2:3	Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-5 013
2:4	Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	-6 196
2:5	Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	+24 000
2:5	Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	+31 000
2:5	Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-3 897
2:5	Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-5 851
2:6	Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	-6 355
2:7	Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	+22 000
2:7	Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	+31 000
2:7	Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-3 897
2:7	Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-6 030
2:8	Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	-4 510
2:9	Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	+33 000
2:9	Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	+31 000
2:9	Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-6 680
2:9	Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-4 969
2:10	Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	-4 737
2:11	Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	+11 000
2:11	Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	+31 000
2:11	Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-2 227
2:11	Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-3 960
2:12	Umeå universitet: Forskning och utbildning på	-3 245

	forskarnivå	
2:13	Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	+11 000
2:13	Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	+31 000
2:13	Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-3 062
2:13	Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-4 369
2:14	Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	-2 512
2:15	Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	+1 000
2:15	Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-2 050
2:16	Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå	-4 514
2:17	Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	+1 000
2:17	Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-3 190
2:18	Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	-4 495
2:19	Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	+4 000
2:19	Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-835
2:19	Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-1 932
2:20	Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	-1 107
2:21	Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	+5 000
2:21	Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-32 000
2:21	Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-27 000
2:21	Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-1 113
2:21	Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-1 870
2:22	Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	-681
2:23	Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	+10 000
2:23	Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-50 000
2:23	Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-18 000
2:23	Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-2 227
2:23	Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-3 081
2:24	Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	-969
2:25	Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	+7 000
2:25	Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-24 000
2:25	Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-1 113
2:25	Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och	-2 277

	avancerad nivå	
2:26	Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	-762
2:27	Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	+5 000
2:27	Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-27 000
2:27	Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-8 000
2:27	Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-1 670
2:27	Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-1 578
2:28	Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	-703
2:29	Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	+1 000
2:29	Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-13 000
2:29	Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-737
2:31	Malmö högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	+9 000
2:31	Malmö högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-40 000
2:31	Malmö högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-4 732
2:31	Malmö högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-2 637
2:32	Malmö högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	-417
2:33	Mälardalens högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	+4 000
2:33	Mälardalens högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-28 000
2:33	Mälardalens högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-6 000
2:33	Mälardalens högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-1 734
2:35	Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-592
2:37	Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-1 392
2:39	Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	+2 000
2:39	Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-2 000
2:39	Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-1 670
2:39	Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-1 398
2:41	Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	+5 000
2:41	Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-21 000
2:41	Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-16 000
2:41	Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-278
2:41	Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-1 224
2:43	Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och	+4 000

	avancerad nivå	
2:43	Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-21 000
2:43	Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-11 000
2:43	Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-1 948
2:43	Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-1 294
2:45	Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	+4 000
2:45	Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-9 000
2:45	Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-1 392
2:45	Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-1 124
2:47	Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	+4 000
2:47	Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-18 000
2:47	Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-2 000
2:47	Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-1 670
2:47	Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-1 105
2:49	Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	+2 000
2:49	Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-16 000
2:49	Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-907
2:51	Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	+4 000
2:51	Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-20 000
2:51	Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-7 000
2:51	Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-1 113
2:51	Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-1 014
2:53	Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-557
2:53	Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-473
2:57	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-557
2:57	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-382
2:59	Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	+8 000
2:59	Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-7 000
2:59	Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-3 062
2:59	Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-1 175
2:63	Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	+5 000
2:63	Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	-8 000
2:63	Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	-2 227
2:63	Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	-9 202
2:64	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	+65 000

2:64	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	+13 000
2:64	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	-1 754
2:65	Särskilda medel till universitet och högskolor	-2 115
2:66	Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	-7 492
3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	-2 883
3:3	Vetenskapsrådet: Förvaltning	-868
3:4	Rymdforskning och rymdverksamhet	-186
3:8	Kungl. biblioteket	-1 068

Christer Nylander (L)

Tina Acketoft (L)

Mats Persson (L)

Emma Carlsson Löfdahl (L)

Maria Weimer (L)